

BÖTE BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN SİBER AYLAKLIK YAPMA NEDENLERİNE AİT GÖRÜŞLERİ: BİR KARMA YÖNTEM ÇALIŞMASI*

Deniz Mertkan GEZGİN**

Fırat SARSAR***

ÖZ

Siber aylıklık, öğrencinin ders sırasında ders dışında özellikle bir teknolojik araç ile internet, sosyal medya kullanımı vb. gerçekleştirerek, dersi dinlememe davranışı olarak tanımlanmaktadır. Son dönemdeki teknolojik uyarıcıların siber aylıklık davranışını tetiklediği düşünülmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı da Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin siber aylıklık düzeyleri ve nedenleri incelemektir. Çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Trakya bölgesinde bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesinin Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümünde 4.sınıf düzeyinde öğrenim gören 55 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma, nicel ve nitel verilerin birlikte kullanıldığı karma yöntem ile desenlenmiştir. Nicel veriler siber aylıklık ölçeği ile toplanmıştır. Nitel veriler ise açık uçlu bir soru ile veri toplama sürecinde eş zamanlı toplanmıştır. Nicel verilerin analizinde betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Nitel verilerin analizinde öğrencilerin siber aylıklık düzeyleri temel alınarak sınıflama yapılmıştır. Bu sınıflamalarda ilk aşamada ayrı ayrı, ikinci aşamada ise bütünsel olarak içerik analizinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda öğrencilerin hepsi farklı dönem ve derslerde siber aylıklık yaptıklarını kabul etmektedir. Nicel verilerin analizi sonucu, siber aylıklık düzeyinin ortalama seviyeye yakın olduğu ve özellikle derslerde öğrencilerin içerik paylaşımı, çevrim içi içeriğe erişim davranışlarını gösterdikleri görülmüştür. Nitel verilerin analizi sonucunda ise siber aylıklık nedenleri ruhsal, bireysel ve öğretimsel olmak üzere 3 tema altında toplanmıştır. Ayrıca, siber aylıklık düzeylerine göre kümelenmiş verilerin arasında temalar açısından bir fark elde edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Siber Aylıklık, BÖTE, karma yöntem, mobil internet

THE VIEWS OF THE STUDENTS THAT ARE STUDYING IN THE DEPARTMENT OF CEIT ON THE SITUATION OF CYBERLOAFING: A MIXED METHOD STUDY

ABSTRACT

Cyberloafing is defined as non-engaging behaviors of students, such as performance of mental activities outside of course boundaries during a lesson, especially via a technological tool and over the Internet and social media. Recent technological advancements are thought to have increased prevalence of cyberloafing. The aim of this study is to investigate cyberloafing and its underlying reasons in the context of students studying in a Department of Computer Education and Instructional Technology. The study group consists of 55 university students enrolled at this department during the academic year of 2018-2019 in a university located at the Thrace region. The study employs a mixed method design. Quantitative data were collected via a cyberloafing scale, whereas qualitative data were collected with a questionnaire of open-ended questions. Qualitative data were used for the preparation of a descriptive statistics report and in the case of qualitative data; classifications were made based on the cyberloafing levels of the students. Content analyses were carried out in two phases; with distinct coding in the first and holistic coding in the second phase. Findings have shown that, all students admitted to cyberloafing in different periods and courses. Analysis of quantitative data hints at levels of cyberloafing being close to average level, with frequent behaviors of access to and sharing of online content. Three themes regarding to cyberloafing have emerged during the coding of qualitative data: spiritual, Individual and educational. In addition, there was no difference between clustered data in terms of themes according to cyberloafing levels.

Keywords: Cyberloafing, CEIT, mix method, mobile internet

* Çalışma, 03-05 Nisan 2019 tarihinde Ankara'da düzenlenen Uluslararası 'Eğitimde Ve Sosyal Bilimlerde Yenilikler' Sanal Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Doç.Dr., Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, BÖTE, Edirne, mertkan@trakya.edu.tr

*** Dr. Öğr. Üyesi, Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, BÖTE, İzmir, firat.sarsar@ege.edu.tr

GİRİŞ

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızlı gelişmesiyle, ekonomiler, politikalar, kültürler gibi birçok olgunun sürekli bir etkileşim ve değişim içinde olduğu küresel bir dünya düzeni kurulmuştur. Bu düzen içerisinde sürekli değişen teknolojik ortamda örgütlerin hatta bireylerin de varlıklarını devam ettirebilmeleri, piyasada tutunabilmeleri için teknolojik gelişmelere ayak uydurabilmeleri ve teknolojik ortamın gereklerine sahip olmalarına bağlıdır. Teknolojinin bireye ve örgütlere kazandırdığı rekabet avantajı, hız, verimlilik, gelecekte var olma gibi imkânlarla birlikte üzerinde düşünülmesi gereken dijitalleşme kavramı beraberinde bazı sorunları da ortaya çıkarmıştır. Bu sorunlardan birinin teknolojinin manyetik alanı içerisinde kaldığımız bu dönemde siber aylaklık bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır (İşgüzar ve Aydın, 2017).

Siber Aylaklık (cyberloafing), terim itibarıyla internetin iş saatleri içerisinde iş harici konularda özellikle kişisel amaçlarla kullanılması olarak tanımlanmıştır (Lim, 2002). Öncelikli olarak iş gücü kaybı yaratacak bir durum olarak iş sektöründe ortaya atılan bu terim, zaman içerisinde formal olarak eğitim-öğretim faaliyetlerinde sıkça karşılaştığımız bir durum haline gelmiştir. Böylelikle, siber aylaklık için internet ve sosyal medyanın kullanımının hızlı artması ve teknolojik alt yapı olanaklarının gelişmesi ile internetin eğitim amacı dışında başka sebeplerle kullanımı olarak yeni bir tanım verilmiştir (Kalaycı, 2010). Siber aylaklık davranışının sergilenmesi için bir teknolojik aygıt ve internetin olması gerekmektedir. Eğitim kurumlarında teknoloji ve internet alt yapısının gelişmesi bu zemini oluşturmaktadır. Siber aylaklık eylemleri, günümüze nazaran eski yıllarda bilgisayar ve internet vasıtasıyla yapıyor iken son dönemde yapılan çalışmalarda akıllı telefonların, siber aylaklık davranışlarının aracı olduğu ortaya konulmuştur (Gezgin, Kamalı-Arslantaş ve Şumuer, 2018; Polat, 2018). Çünkü ders esnasında akıllı telefon ile çevrimiçi oyun oynamak, sosyal ağ sitelerinde gezinmek ve paylaşımlar yapmak, video izlemek vb. gibi eylemlerde bulunmak öğrencilere daha eğlenceli ve pratik gelmektedir (McCoy, 2013).

Siber aylaklık, öğrencilerin akademik yaşamlarını olumsuz şekilde etkilemektedir. Siber aylaklık davranışları yüzünden öğrenciler dikkatini derse çevirme konusunda zorlanmakta (Arabacı, 2017) ve bu yüzden eğitmen ile öğrenci arasında içeriğin aktarılmasında problemler yaşanabilmektedir (Şenel, Günaydın, Sarıtaş ve Çiğdem, 2019). Aynı zamanda teknolojinin ve özellikle mobil aygıtların eğitim-öğretim faaliyetlerine dâhil edilmesi ve verimli bir şekilde kullanılması siber aylaklık yüzünden sektöre uğrayabilmektedir (Yaşar ve Yurdugül, 2013; Karaoğlan ve diğ., 2015; Akbulut, Dönmez ve Dursun, 2017). Bu açıdan dünyada ve Türkiye’de siber aylaklık davranışlarını, araçlarını ve nedenlerini ortaya koyan çalışmalar yürütülmeye başlanmıştır. Böylelikle, siber aylaklığı anlamak ve buna karşı stratejilerin geliştirilmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Dünyada siber aylaklık üzerine yürütülmüş çalışmalar incelendiğinde, Çin’de bir üniversitede yapılan araştırmaya toplam 1050 kişi katılmış olup katılımcıların 548’ i sınıf içi, 502’si ise sınıf dışı siber aylaklık yaptıkları belirlenmiş ve akademik performans açısından bakıldığında sınıf içi siber aylaklık yapanların akademik performansları arasında negatif bir ilişki olduğu belirtilmiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında sınıf içinde siber aylaklık yapılmasının sınıf içinde eğitim-öğretim faaliyetleri üzerinde olumsuz çıktılarının olduğu vurgulanmıştır (Wu, Mei ve Ugrin, 2018). Bu çalışmada ifade edilen diğer bir noktanın ise siber aylaklık yapmanın durumunun öğrencilerde çalışanlardan farklı olarak alışkanlıklara değil niyet/istek durumuna bağlı olduğudur. Yuwanto (2018) tarafından yapılan araştırmaya 314 kişi katılmış olup, siber aylaklığın öğrencilerin derse karşı motivasyon açısından etkileri incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin derse karşı motivasyonu ile siber aylaklık durumları arasında negatif bir ilişki olduğu belirtilmiştir.

Türkiye’de siber aylaklık üzerine yürütülmüş çalışmalar incelendiğinde ise Ergün ve Altun (2012) tarafından yürütülmüş özel bir üniversitenin eğitim fakültesinde öğrenim gören 10 üniversite öğrencisi ile gözlem ve görüşmeleri içeren nitel çalışmada öğrenciler görüşleri doğrultusunda 5 tema oluşturulmuştur. Çalışmanın bulgularına göre öğrencilerin siber aylaklık davranışı sergilemelerinin sebepleri motivasyon, derse hedeflenme, öğretmen, ortam ve zaman temaları

altında toplandığı görülmüştür. Dersin sıkıcı olması, hocayı sevmeme, laboratuvar ortamında ders işlenmesi ve dersi sevmemesi, görev için verilen bir süre olmaması gibi temalar ortaya çıkmıştır. Yaşar ve Yurdugül (2013) tarafından 215 üniversite öğrencisinin katılımı ile yapılan çalışmada siber aylaklığa bağımlılık açısından bakılmış ve çalışmanın sonucunda üniversite öğrencilerinin teknolojik araçlara bağımlılık seviyeleri arttıkça, siber aylaklığa daha eğilimli olabilecekleri öne sürülmüştür. Keser, Kavuk ve Numanoglu (2016) tarafından bir devlet üniversitesinde BÖTE bölümünde öğrenim gören 139 üniversite öğrencisinin katılımıyla yapılan çalışmada hem demografik verilere göre siber aylaklık açısından farklılık olup olmadığı hem de internet bağımlılığı ile siber aylaklık arasında ilişkinin varlığı araştırılmıştır. Çalışmanın bulguları erkek öğrencilerin siber aylaklığa daha yatkın olduklarını göstermektedir. Fakat çalışmada sınıfı düzeyine göre gruplar arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Ayrıca, Siber Aylaklık ile internet bağımlılığı arasında anlamlı pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki saptanmıştır. İnternet bağımlılığının artmasının siber aylaklık düzeyinin artmasına neden olabileceği ifade edilmiştir. Arabacı (2017) tarafından 232 üniversite öğrencisinin katılımı ile yürütülen çalışmada kadın öğrencilerin siber aylaklık açısından erkek öğrencilere daha eğilimli olduğunu tespit etmişlerdir. Sınıf düzeyine göre ise siber aylaklık düzeyinin değiştiğini tespit etmiştir. Bulguya göre 4.sınıf öğrencilerinin siber aylaklık davranışlarına daha yatkın oldukları ileri sürülmüştür. Araştırmacı bu durumu 4.sınıf öğrencilerinin interneti diğer sınıflarda okuyan öğrencilere kıyasla daha uzman bir şekilde kullanmasına bağlamaktadır. Gezgin, Kamalı-Arslantaş ve Şumuer (2018) tarafından Mesleki ve Teknik Liselerde Bilişim Teknolojileri alanında öğrenim gören 145 öğrencinin katılımıyla yapılan siber aylaklık hakkındaki çalışmada öğrencilerin siber aylaklık düzeylerinin sosyal medya hesabı sayısı ve sosyal medyayı kontrol etme değişkenlerinin siber aylaklık açısından anlamlı olduğu rapor edilmiştir. Ayrıca çalışmada, yoğunlukla siber aylaklık davranışları için öğrencilerin akıllı telefonlarını tercih ettiklerini ortaya koymuştur ve bu yüzden akıllı telefon ve sosyal medya kullanım işbirliğinin üzerine dikkatleri yöneltmişlerdir. Dursun, Dönmez ve Akbulut (2018) tarafından 13 üniversitenin eğitim fakültelerinde öğrenim gören 1856 üniversite öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirilen çalışmada erkek öğrencilerin alışveriş, içerik erişim ve oyun alt boyutlarında yüksek puanlar gösterdikleri belirtilmiştir. Bu araştırma sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin akademik başarıları ile siber aylaklıkları arasında ters ve anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Şenel ve diğerleri (2019) tarafından 124 üniversite öğrencisinin katılımıyla yapılan çalışmada öğrencilerin siber aylaklık düzeylerinin orta düzeyde olduğu ifade edilmiştir. İnternet kullanım süresi ve kullanım uygulama sayısı öğrencilerin siber aylaklık düzeylerini etkilemektedir. Paylaşım ve mesajlaşma davranışlarını siber aylaklık açısından daha çok gösteren katılımcıların görüşlerinden siber aylaklık sebeplerinin önem sırasına göre öğrenmeye karşı isteksiz olmaları, telefona bildirim gelmesi ve iletişim kurma istekleri, merak duyguları ve zamanı daha eğlenceli geçirme istekleri olduğu ortaya çıkmıştır.

Türkiye’de siber aylaklık ile yapılan çalışmaların yoğunlukla lise ve üniversite öğrencileri üzerinde yürütüldüğü görülmektedir. Genel olarak çalışmalar nicel verilere dayalı ve siber aylaklık düzeyi, cinsiyet, sınıf düzeyi, teknolojik aygıt, sosyal medya türü, akademik not ortalaması gibi değişkenlere göre incelenmektedir. Psikolojik etmen olarak siber aylaklık ile akıllı telefon ve internet bağımlılığı gibi olgular arasında ilişkiler açısından yapılan çalışmalar bulunmaktadır (Demir ve Seferoğlu, 2016; Keser, Kavuk ve Numanoglu, 2016; Gökçearslan, Mumcu, Haşlaman ve Çevik, 2016). Ayrıca alan yazında, Siber aylaklık davranışlarının nedenlerini tespit etmeye çalışan nitel çalışmalar yer almaktadır (Ergün ve Altun, 2012; Dursun, Dönmez ve Akbulut, 2018). Son yıllarda ise karma yöntem çalışmaların siber aylaklık davranışlarını ve sebeplerini derinlemesine araştırmak için yürütüldüğü görülmektedir (Bağrıaçık-Yılmaz, 2017) ve bu çalışmalar eğitim ortamlarının yeniden planlaması, öğrenme stratejilerinin ve ders müfredatlarının gözden geçirilmesi açısından dikkat çekicidir.

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümü bilişim teknolojileri öğretmeni yetiştirmenin yanı sıra, ilk ve orta öğretim müfredatlarında ders olarak okutulan diğer alanlara öğretim teknolojileri desteği getirilmesine yönelik personel yetiştirmek amaçlı çoğu

üniversitelerin eğitim fakültelerinde eğitim vermektedir. BÖTE bölümünde müfredat ve bölümün meslek amaçları doğrultusunda dersler yoğunlukla bilgisayarlara erişimi olan derslikler bir başka deyişle laboratuvarlarda yapılmaktadır. Ayrıca üniversitelerin bünyesinde derslerde Yüksek Öğretim Kurumu tarafından Milli Eğitim bakanlığına bağlı kurumlarda olduğu gibi internet ve akıllı telefon kullanımının ders içinde yasaklanması gibi bir yönetmeliğin söz konusu olmaması yüzünden siber aylıklığın önüne geçebilmek için öğrencilerin internet erişiminin kısıtlanması veya mobil uygulamaların kullanımının yasaklanmasının etkili bir çözüm üretmeyeceği düşünülmektedir (Şenel ve diğerleri, 2019). Bu açıdan BÖTE bölümünde öğrenim gören öğrenciler için siber aylıklık önemli bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bakımdan derslerinde yoğunlukla bilgisayar erişimi olan BÖTE bölümünde öğrenim gören öğrenciler siber aylıklık açısından daha üzerinde durulması gereken bir grup olarak düşünülebilir. Bu nedenle öğrenme-öğretme süreçleri içinde eğitimin kalitesini olumsuz yönde etkilemesi olası (Askew, 2012) siber aylıklık konusu özellikle BÖTE bölümünde öğrenim gören öğrenciler açısından araştırılmalı ve derinlemesine incelenmelidir. Çünkü siber aylıklıkla ilgili alan yazında yapılan çalışmalar incelendiğinde katılımcıların yoğunlukla lise ve eğitim fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencileri olduğu görülmüştür (Coşkun ve Gökçearsan, 2019). Üniversitelerden mezun olduklarında çoğunlukla teknoloji ve bilgisayar öğretmenliği görevini yürüten BÖTE bölümünde okuyan öğrencilerin ileriki meslek yaşamları içerisinde, çalışma ortamlarında öğrencilerin siber aylıklık davranışlarını engelleyebilmek için siber aylıklıkla ilgili kendi farkındalıklarının ortaya çıkmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, teknolojinin hızlı gelişmesi ile öğrencilerin siber aylıklık davranışı olarak değerlendirilebilecek faaliyetleri ve nedenlerini de aynı ölçüde değiştirmekte ve arttırmaktadır (Weatherbee, 2010). Bu açıdan, öğrencileri siber aylıklığa iten sebeplerin ortaya çıkarılacak ve eğitim-öğretim süreçlerinde aksamaların yaşanmaması ve verimli bir ders işleme sürecinin yürütülmesi konusunda önemli bulgulara ulaşılabilecektir. Bu bağlamda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır.

1. Öğrencilerin siber aylıklık düzeyleri nedir?
2. Öğrencilerin siber aylıklık davranışlarının alt boyutlarına göre düzeyleri nedir?
3. Öğrencilerin siber aylıklık yapma nedenlerine ait görüşleri nasıldır?
4. Öğrencilerin siber aylıklık düzeylerine göre siber aylıklık yapma nedenlerine ait görüşleri nasıldır?

YÖNTEM

Çalışma, karma yöntem ile desenlenmiştir. Alanyazında amaçlı olarak iki ya da daha fazla analiz veya veri toplama yolunun aynı araştırmada kullanılmasını karma yöntem yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır (Greene, Krayder ve Mayer, 2005). Aynı araştırmada hem nicel hem de nitel yöntemin kullanılması oldukça yaygın olarak görülmektedir (Verma ve Mallick, 2005). Çalışmada, Nicel yöntem aracılığıyla toplanan veriler birçok katılımcıya ulaşmayı sağlarken görüşme vb. teknikler ile BÖTE bölümünde öğrenim gören 4.sınıf öğrencilerin Siber Aylıklık Nedenlerine İlişkin Görüşleri nitel yöntemler kullanılarak elde edilmiştir. Böylelikle çalışmada , araştırma konusunun daha derinlemesine incelenmesine imkan sağlanmıştır (Greene vd., 2005). Çalışmada, nicel veriler ile nitel veriler eş zamanlı bir şekilde elde edilmiştir.

Evren ve Örneklem

Çalışma grubunu, 2018-2019 yılında Trakya bölgesinde bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesinin Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümünde öğrenim gören 4.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada tüm evrene ulaşılmıştır. Öğrencilerin 21'i (%38,2) kadın iken 34'ü (%61,8) erkektir. Öğrencilerin yaş ortalaması $\bar{X}=22.38$ olarak tespit edilmiştir. Son olarak öğrencilerin akademik not ortalamaları $\bar{X}= 2.72$ olarak elde edilmiştir. Öğrencilerin tüm demografik bilgileri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara ait Demografik Veriler

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	21	38,2
Erkek	34	61,8
Derste Yoğun Kullanılan Sosyal Medya Uyg.		
Instagram	30	54,5
Whatsapp	9	16,4
Twitter	7	12,7
Youtube	5	9,1
Facebook	3	5,5
Linkedin	1	1,8
Toplam	55	100,0

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada nicel verilerin elde edilmesi kapsamında BÖTE bölümünün 4.sınıfında öğrenim gören öğrencilerinin siber aylıklık düzeyleri, Akbulut ve diğ., (2016) tarafından geliştirilen “Siber Aylıklık Ölçeği” ile ölçülmüştür. Siber Aylıklık ölçeği “hiçbir zaman” (1) ve “her zaman” (5) arasında değer alan 5’li Likert türünde olup, 5 faktör ve 30 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin faktörleri “Paylaşım” (9 madde), “Alışveriş” (7 madde), “Gerçek zamanlı güncelleme” (5 madde), “Çevrimiçi içeriğe erişim” (5 madde) ve “Oyun”dan (4 madde) oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa kullanılarak hesaplanan güvenilirlik katsayısı ,95 olarak verilmiştir (Akbulut ve diğ., 2016). Bu çalışmada ise Cronbach alfa güvenilirlik katsayısının ,93 olarak elde edilmiştir. Ölçeğin alt boyutlarının Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları sırasıyla “Paylaşım” alt ölçeği için .90, “Alışveriş” alt ölçeği için .85, “Gerçek zamanlı güncelleme” alt ölçeği için .93, “Çevrimiçi içeriğe erişim” alt ölçeğinin .90 ve “Oyun/Kumar oynama” alt ölçeğinin .80 olarak bulunmuştur. Bu değerler ölçeğin faktörlerinin güvenilirliğinin tatmin edici düzeyde yüksek olduğunu göstermektedir (Hair ve diğ., 2006). Bu ölçekle beraber öğrencilere cinsiyet, yaş, akademik not ortalaması, ders esnasında yoğun kullanılan sosyal medya uygulaması ilgili sorulardan oluşan demografik bilgi formu da verilmiştir.

Çalışmada nitel verilerin elde edilmesi için araştırmacılar tarafından oluşturulan iki açık uçlu sorudan oluşan bir görüşme formu vasıtasıyla gerçekleştirilmiştir. BÖTE alanından iki uzman ve Ölçme değerlendirme alanından bir uzmanın görüşleri sonrasında nihai form elde edilmiştir. Akabinde BÖTE bölümünden bir öğrenci ile de pilot bir çalışma yapılarak güvenilirlik – geçerlilik çalışması yürütülmüştür.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmada veri toplama süreci, araştırmacılar tarafından BÖTE bölümü 4.sınıf öğrencilerinin gönüllü katılımı esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Veriler toplanırken çalışmanın amacından katılımcılar haberdar edilmiş ve katılımcıların toplanan verilerin isimsiz ve gizli olarak tutulacağından emin olmaları sağlanmıştır. Veriler ekim ayında Proje Geliştirme ve Yönetimi dersinden tüm evrenin katılımı sağlandığı ders ortamında toplanmıştır. Nicel ve Nitel veriler eş zamanlı olmak üzere 15-20 dakikalık bir zaman periyodunda elde edilmiştir. Verilerin analizinde,

nicel veriler için betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Ölçekten elde edilen veriler Two-step Cluster analizi kullanılarak Siber Aylaklık düzeylerine üzerinden Yüksek, Orta, Düşük olmak üzere üç kısma ayrılmıştır. Nitel verilerin analizinde ise içerik analizinden yararlanılmıştır. Nicel verilerin analizi SPSS 23.0 programı ile yapılırken, nitel verilerin analizinde Nvivo programından yararlanılmıştır.

BULGULAR

Öğrencilerin siber aylaklık düzeylerini ve siber aylaklık nedenlerinin incelendiği çalışmada bulgular kısmı araştırma problemlerinin sırasıyla verilecektir.

Siber Aylaklık Düzeyi

Tablo 2. Ölçek ve Alt Boyutlarına Ait Betimsel İstatistikler

Ölçek ve Alt Boyutlar	N	Min	Max	\bar{X}	Std. Sap.
Siber Aylaklık Ölçeği	55	1,23	4,47	3,01	,744
Paylaşım	55	1,33	4,67	3,44	,785
Alışveriş	55	1,00	4,29	3,00	,982
Gerçek Zamanlı Güncelleme	55	1,00	5,00	2,27	1,221
Çevrimiçi İçeriğe Erişim	55	1,00	5,00	3,64	1,212
Oyun/Kumar Oynama	55	1,00	5,00	2,18	1,032

Tablo 2 incelediğinde siber aylaklık ölçeğinden elde edilen ortalama değerin $\bar{X}=3.01$ olduğu görülmektedir. Siber aylaklık ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde, alt boyutlardan Çevrimiçi içeriğe Erişim $\bar{X}=3.64$ ortalama ile öğrencilerin en yüksek siber aylaklık düzeyine sahiptir. Bu sonucu Paylaşım alt boyutu $\bar{X}=3.44$ ortalaması ile takip etmektedir. Alışveriş alt boyutu $\bar{X}=3.00$ değeri ile ortalama bir düzeye sahip iken Gerçek Zamanlı Güncelleme $\bar{X}=2.27$ ve Oyun/Kumar Oynama boyutu $\bar{X}=2.18$ ile ortalamanın altında siber aylaklık düzeyinde olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre ölçekten alınan verilere göre orta düzeyde bir siber aylaklık düzeyine sahip oldukları fakat bu siber aylaklık düzeyini Çevrimiçi içeriğe erişim ve Paylaşım alt boyutlarının daha yüksek katkı sağladığı görülmektedir. Ayrıca Two-step cluster analizi sonucunda siber aylaklık düzeylerine göre katılımcılar düşük, orta, yüksek olmak üzere 3 kümeye ayrılmışlardır. Tablo 3’de analiz sonuçları verilmektedir.

Tablo 3. Siber Aylaklık Düzeyi Kümelenmesine ait İstatistikler

Siber Aylaklık Düzeyi	N	Min	Mak	\bar{X}	Std. Sap.
Yüksek	29	3,17	4,47	3,54	,302
Orta	20	2,13	3,13	2,74	,270
Düşük	6	1,23	1,47	1,36	,086
Toplam	55	1,23	4,47	3,01	,744

Siber Aylaklık Nedenleri

Öğrencilerin Siber aylaklık nedenlerini ortaya çıkarmak için elde edilen nitel veriler üzerinde yapılan analiz sonuçlarında katılımcıların siber aylaklık davranışı gösterme sebepleri 3 kategoride sınıflandırılmıştır. Katılımcılar, derslerde siber aylaklık nedenlerini (i) Ruhsal (psikolojik), (ii) öğretimsel süreçlerin etkili olmayışı ve (iii) bireysel olarak belirtmişlerdir.

(i) **Ruhsal (psikolojik).** Öğrenciler siber aylaklık sebepleri olarak psikolojik problemlere değinmişlerdir. Bağımlılık ve gelişmeleri kaçırma korkusu gibi psikolojik durumların siber aylaklık davranışı göstermelerinde etkili olduğunu dile getirmişlerdir. Öğrencilerden elde edilen görüşler şöyledir:

Ö7: “Akıllı telefon ve sosyal medya bende bağımlılık yaptı. Çözüm olarak bağımlılığı ortadan kaldıracabilecek teknik destek almak”

Ö31: “Gündemi takip etmek, geri kalmak istememenden kaynaklanıyor. İlgi çekici bireyler bulduğumda başından kalkmak zor oluyor. Özellikle youtube 'da bir videodan diğerine nasıl geçiyorum anlamıyorum”

Ö32 : “Ben genelde yapmam fakat bence genel yapılma nedeni kendini öne çıkarma isteği. Narsizm veya yenilik bağımlılığı, bilgi çağının en büyük problemleri yenilik olmayınca rutin gibi geliyor”

(ii) **Öğretimsel süreçlerin etkili olmayışı.** Öğrenciler öğretimsel süreçlerinin siber aylaklık yapmalarına neden olduğunu belirtirken pedagojik ve içerik aktarım süreçlerinin özellikle siber aylaklık yapmalarına neden olduğunu belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarını geleneksel metotları kullanarak öğrenci farklılıklarını göz ardı ederek dersleri anlatmalarının derse yönelik tutumlarını etkilediğini ve derse aktif katılmadıklarından dolayı siber aylaklık yaptıkları söylemişlerdir. Özellikle, yapılan ders sunumu metodunun öğrencilerin istemediği bir durum olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin bu konuda görüşleri şöyledir:

Ö4: “21.yy öğretmen yeterliliklerinde temel amaç sorgulayan, bilgiye erişmek için yol gösterici ve rehberlik yapabilme kabiliyeti gelişmiş öğretmen yetiştirmek iken, derslerimiz bu doğrultuda işlenmemektedir. Geleceğin öğretmenleri olarak sadece slayt açıp okuyacağımızın farkında olduğum için, girdiğimiz derslerin açık ve net şekilde bana bir şey katmadığından emin olduğum için siber aylaklık yapmak, örneğin derste bir haber okumak daha mantıklı gelmektedir”

Ö5: “Derslerin sıkıcı formatlardan işlenmesinden. Ders içeriklerinin ilgi çekici olmamasından. Derslerin öğrencilerle uyumlu olmaması. Derslerin içeriklerine yeni jenerasyonlar eklenip öğretmenlerin buna göre yetişmesi gerek”

Ö12: “Derslerin sıkıcı olması. Hocanın slayt açıp okuyarak ders anlatması. Ruhsuz işlenen dersler. Ezberlenen içerikler”

Ö17: “Bunun ilk baştaki sebebi olarak öğretmenlerin kişiye dayalı öğretimden çok sunum yapma gibi, sadece kitaptan okuma gibi teknikleri kullanmasıdır. Bu teknikler, nerede olursa olsun öğrencilerin dersten sıkılmasına ve kendine uğraşarak başka şeyler aramasına vesile olur. Tabi başlıca olarakta internet ortamında takılmak ilk seçenek olur. Ben de bu öğrencilerden biri olup teorik derslerden artık sıkıldığımı ve pratiğe dökülmesini istediğimi belirtmek istiyorum”

Ö40: “ Derslerden sıkılıyorum, hocaların slayt işliyor olması bizi sıkıyor o yüzden siber aylaklık yapıyoruz. Ders işlem süreçlerinin değişmesini öneriyorum”

Ö54: “ Hocalar derslerde bir şey öğretmiyor. Slayt falan okuyor”

Ö43: “Derslerin sıkıcı olduğundan siber aylaklık yapıyorum. Çözüm önerisi ise uygulamalı eğitimlerin verilmesi lazımdır”

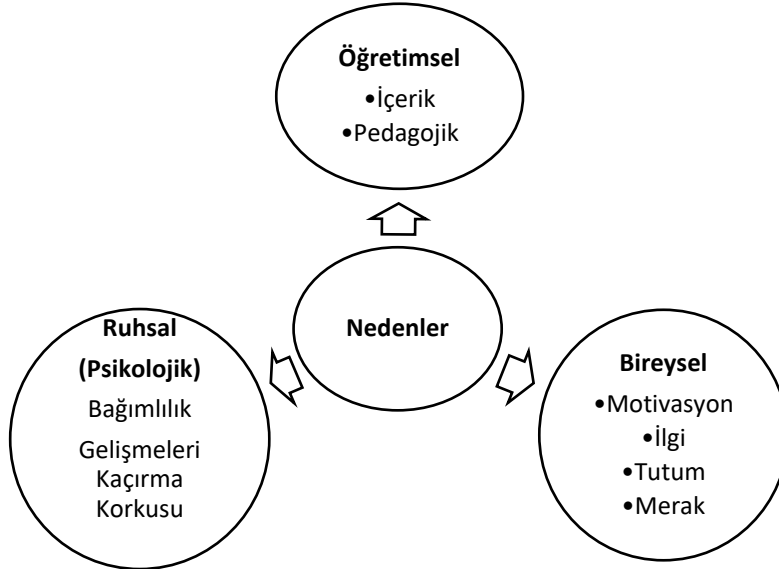
Ö 51: “Derslerin sıkıcı veya kolay olması”

(iii) **Bireysel nedenler.** Araştırmaya katılan öğrenciler derslerde beklentilerinin karşılanmamasının motivasyonunu düşürdüğü ve bu nedenle siber aylıklık yaptıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca derslerin mesleki olarak ilgilerini çekmediğini ve bu nedenle derse katılmak yerine siber aylıklık yaptıklarına da değinmişlerdir. Derslerde sıkıldıkları zaman daha çok siber aylıklık yaptıklarını ve derslerin kendileri açısından merak uyandırmamasının da aylıklık nedenleri arasında vurgulamışlardır. Bu bağlamda bazı öğrenciler ise mobil cihazlara olan bağımlılığının ders anında siber aylıklık yapmalarının nedeni olduğunu da ifade etmişlerdir. Buna ek olarak katılımcıların merak duygusunun mobil cihazlarına bakmalarına ve böylece dersten uzaklaşmalarına ve siber aylıklık yapmalarına neden olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerden elde edilen görüşler şöyledir:

Ö2: “Dersin veya konunun ilgimi çekmemesi, uzun süren derslerde canımın sıkılması. Derslerin ilgi ve dikkat çekici olması. Blok tarzı değil de belli aralıklarla ara verilmesi”

Ö25: “Derlerde sıkıldığımdan ötürü siber aylıklık yaparım. Derslerin hep monoton olmasından dolayı ilgimi çekmesinden dolayı yaparım”

Ö33: “Derlerimde aylıklık yapma nedenim derslerin benim dikkatimi çekmemesidir. Öğrenim gördüğüm Eğitim fakültesindeki derslerin olması gerektiğinden daha fazla teorik olduğunu düşünüyorum. Fakülte öğretim görevlilerin öğretmen adaylarına gereksiz sunum yaptıracağı kanaatindeyim. Teorik bilgiler pratiğe dönüşmüyor. Öğrencilerin internette kolaylıkla ulaşabileceği bilgiler derslerde anlatılıyor. Tüm bunlar da öğrencilerin dikkatini dağıttığı ve derslere olan ilgilerini azalttığı gibi benimde ilgimi azaltıyor. Derlerde telefonla sosyal medya ile ilgileniyorum”

Şekil 1. Öğrencilerin Siber Aylıklık Davranışı gösterme sebepleri

Ayrıca yapılan Two step Cluster analizi ışığında katılımcılar siber aylıklık yapma düzeylerine göre düşük, orta, yüksek olarak sınıflandırılmış ve bu bağlamda nitel veriler tekrar içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi sonucunda öğrencilerin siber aylıklık düzeylerinin belirlediği gruplar ile bu grupların siber aylıklık nedenleri arasında değişen bir farklılık görülmemiştir. Kısacası, siber aylıklık düzeyi yüksek olan öğrenciler ile düşük olan öğrencilerin siber aylıklık nedenleri benzerlik göstermiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

BÖTE bölümünde okuyan son sınıf öğrencilerinin siber aylaklık düzeylerini ve nedenlerini inceleyen bu çalışmada öğrencilerin siber aylaklık düzeylerinin ölçekten alınan puana göre orta düzeyde olduğu görülmektedir. Ayrıca, öğrencilerin siber aylaklık ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları puanlara göre ders sırasında en çok yapılan siber aylaklık davranışları ise *Çevrim içi bir içeriğe erişmek, paylaşımlar yapmak ve çevrimiçi alışveriş yapmak* olarak tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular, öğrencilerin yarısından çoğunun ders esnasında siber aylaklığa eğiliminin yüksek olduğunu göstermektedir. Çalışmanın nicel analiz sonuçlarını destekler şekilde yapılan çalışmalarda siber aylaklık düzeyinin ortalama düzeyde olduğunu gösteren çalışmalara rastlanmaktadır (Şenel ve diğ., 2019). Yine çalışmanın bulgularını destekler şekilde, yürütülen bir çalışmada öğrencilerin yoğun olarak gösterdikleri siber aylaklık davranışının paylaşım amaçlı mesajlaşmak ve sosyal ağlarla ilgili etkinlikler ile ilgilenmek olduğu görülmüştür (Yaşar ve Yurdugül, 2013).

BÖTE bölümünde öğrenim gören öğrencilerin siber aylaklık nedenlerini incelemek için yapılan içerik analizi sonuçları ortaya üç kategori çıkarmıştır. Öğrencilerin verdikleri verilere göre derslerde siber aylaklık nedenlerini *ruhsal(psikolojik) sebepler, öğretimsel süreçlerin etkili olmayışı ve bireysel sebepler* olarak belirtmişlerdir. Çalışmanın temalarını destekler şekilde Ergün ve Altun (2012) tarafından yapılan çalışma sonucunda da öğrenciler siber aylaklık yaptıklarını kabul etmişler ve siber aylaklık nedenlerini belirten öğrenci görüşlerinin 5 tema (motivasyon, derse hedeflenme, öğretmen, ortam ve zaman) altında toplandığı görülmüştür. Bağrıaçık-Yılmaz (2017) tarafından yapılan karma yöntem çalışmasında *kişisel etkenler, çalışmayla ilgili etkenler ve dışsal etkenler* olmak üzere 3 alt kategori üzerinde durulmuştur. Şenel ve diğerleri (2019) tarafından 124 üniversite öğrencisinin katılımıyla Üniversite Öğrencilerinin Siber Aylaklık Seviyelerini Yordayan Faktörleri inceleyen çalışmada da siber aylaklık nedenleri olarak *öğrenmeye isteksizlik, bildirimler ve iletişim, merak, zamanlı eğlenceli geçirmek* temaları ortaya çıkmıştır. Çalışmada ayrıca farklı düzeyde siber aylaklığa sahip gruplar arasında siber aylaklık düzeyine göre kategoriler açısından fark bulunamamıştır. Sonuç olarak çalışmada, siber aylaklık nedenleri ile siber aylaklık düzeyleri arasında bir ilişki yordanmamıştır. Ancak bu durumun siber aylaklık yapma süresini etkileyebileceği düşünülmektedir. Siber aylaklık yapma süreleri arasındaki farklılıklar, aylaklık nedenleri ile ilişkilendirildiğinde aylaklık nedenlerine inancın aylaklık süreleri ile doğru orantılı olduğu düşünülmektedir.

Öğrencilerin görüşlerinden elde edilen siber aylaklık nedenlerini incelemek için yapılan içerik analizi sonuçları incelendiğinde dikkat çekici sonuçlar elde edilmiştir. Bulgulara göre, *Öğretimsel süreçlerin etkili olmayışı* açısından öğrencilerin siber aylaklık yaptıkları ortaya çıkmıştır. Öğrenciler, akademisyenlerin pedagojik ve içerik aktarım süreçlerinde geleneksel yöntemleri kullanarak öğrenci farklılıklarını göz ardı ederek dersleri anlatmalarının derse yönelik tutumlarını etkilediğini ve derse aktif katılamadıklarından dolayı siber aylaklık yaptıkları söylemişlerdir. Varol ve Yıldırım (2019) yılında yaptıkları çalışmada eğitimcilerin pedagojik bilgileri, sınıf yönetimi, kişilik özellikleri, içerik bilgisi ve iletişim becerilerinde ki eksikliklerin öğrencilerin siber aylaklık yapma nedenleri arasında olduğunu ortaya koymuştur. Türkiye'nin 2023 eğitim vizyonu içerisinde özellikle öğrencinin etkin olduğu yapılandırmacı yaklaşım merkezli bir eğitim sistemi düşünülürken, akademisyenlerin geleneksel metotlarla ders anlatmaları öğrencileri siber aylaklığa itmektir. Dursun, Dönmez ve Akbulut (2018) tarafından 13 üniversitenin eğitim fakültelerinde öğrenim gören 1856 üniversite öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirilen çalışmada katılımcıların öğretim elemanlarının dersleri sadece anlatım yöntemlerine bağlı kalarak işlemelerinin siber aylaklık yapmalarından en önemli nedenlerden biri olduğu vurgulanmıştır. Türkiye'de alanyazında yürütülmüş çalışmalar incelendiğinde 2010'dan bu yana siber aylaklık nedenlerinin çoğunlukla öğretimsel amaçlı süreçlerin etkili olmayışından kaynaklandığının ortaya çıkması, bu süre zarfında yıllar içerisinde eğitim-öğretim faaliyetlerinin uygulanışı ve derslerin içeriklerinin güncellenmediği düşüncesi manidardır.

Bireysel sebepler teması altında araştırmaya katılan öğrenciler derslerde beklentilerinin karşılanmamasının motivasyonu düşürdüğü, bölüm ve derslere karşı tutumlarının olumsuzlaşması yüzünden siber aylaklık yaptıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca derslerin ve bölümün mesleki olarak ilgilerini çekmediğini ve bu nedenle derse katılmak yerine siber aylaklık yaptıklarına da değinmişlerdir. Bulguyu destekler şekilde Varol ve Yıldırım (2018) tarafından yapılan siber aylaklık ile ilgili çalışmada öğrencilerin kişisel sorunları ve motivasyon eksikliğinin siber aylaklık davranışlarının gelişmesinde neden oluşturabileceği ortaya çıkmıştır. Bu sonuç çerçevesinde, Türkiye’de büyük bir problem olan meslek seçimi konusu ile siber aylaklık davranışı gösterme arasında bir ilişki olabileceği düşünülmektedir. Gezgin (2015) yılında yaptığı çalışmada BÖTE bölümünü seçen öğrencilerin büyük bir bölümünün Üniversiteye giriş puanı tuttuğu için bu bölüme girdikleri ama istedikleri bölüm olmadığını ortaya koymuşlardır. Bu açıdan ele alındığında, meslek seçimi konusunda yapılan yanlışlıkların zincir bir şekilde öğrencinin tüm üniversite ve yaşamını etkileyeceği düşünülmektedir. Ayrıca, derslerin ilgi çekmemesi ve daha çok teorik olarak işlenmesi bu çağ için çok monoton olduğu düşüncesi öğrencinin motivasyonunu düşürmektedir. Derse motivasyonu ve ilgisi azalan öğrencilerin siber aylaklık davranışı göstermesi muhtemeldir.

Ruhsal (psikolojik) nedenler açısından çalışmanın bulgularını ele aldığımızda, *bağımlılık ve gelişmeleri kaçırma korkusu* temalarının olduğu tespit edilmiştir. Teknolojik uyarıcıların yoğun olarak bireyleri etkilediği bu dönemde akıllı telefon bağımlılığı, oyun bağımlılığı, internet bağımlılığı ve sosyal medya bağımlılığı gibi birçok olumsuz durum ortaya çıkmıştır. Özellikle Z kuşağı üzerinde yoğun olarak araştırılan durumlar bağımlılığın öğrenciler üzerinde yaygınlaştığını göstermektedir. Yaşar ve Yurdugül (2017) tarafından yapılan çalışmada da siber aylaklık ile bağımlılık arasında bir ilişki olabileceği ortaya konulmuştur. Gelişmeleri kaçırma korkusunun da siber aylaklık davranışlarının bir nedeni olduğu ortaya çıkmıştır. Son dönemde sosyal ağ sitelerinin yoğun kullanımının bir etmeni olarak gelişmeleri kaçırma korkusu olarak tanımlanan FoMO olduğu gösterilmektedir (Przybylski, Murayama, DeHaan ve Gladwell, 2013). FoMO’dan etkilenen bireyler merak içinde arkadaşlarının ya da başkalarının hayatlarını merak etmektedirler. Bu açıdan Siber Aylaklık ile FoMO arasında bir ilişkinin varlığından söz edilebilir. Ders sırasında, dünyada, ülkede ve arkadaş grupları arasında gelişmeleri merak eden öğrenciler siber aylaklık davranışı gösterebilir.

Çalışmanın bulguları ve alanyazına göre çalışmada bazı öneriler de bulunmaktadır. Gökçearslan ve diğerleri (2016) tarafından yapılan çalışmada siber aylaklığının akıllı telefon bağımlılığı ile ilişkili olduğu ortaya çıkarılmıştır. Çalışmada akıllı telefon bağımlılığını etkileyen faktörler arasında siber aylaklığı olduğu tespit etmişlerdir. Bu sonucun aksine, sınıf içi etkinliklerin yaşamamızda süresinin azlığı düşünüldüğünde çalışmada geliştirilen modelin tersi şeklinde bir döngünün de varlığının düşünülmesi gerekmektedir. Bu sonuca göre akıllı telefon bağımlısı öğrencilerin derslerde siber aylaklık yapacağı düşünülmektedir. Şumuer, Gezgin ve Yıldırım (2018) tarafından yapılan bir çalışmada da sınıf içi etkinlikleri etkileyen faktörlerinden mobil telefon yoksunluğunda yaşanan korku ve panik durumu olan nomofobiye dikkat çekilmiştir. Mobil telefondan yoksunluk olarak tanımlanan nomofobinin de (SecurEnvoy, 2012) de akıllı telefon bağımlılığı gibi ileride yapılacak akademik çalışmalarda araştırmacıların eğilmesi gereken olgular olarak önerilmektedir. *Merak* teması altında yine sosyal ağ sitelerinin kullanımı, FoMO ve siber aylaklık ilişkisini ortaya koyan çalışmalar yürütülmesi ve hangi mobil uygulamaların öğrencileri siber aylaklığa ittiği ortaya çıkarılabilir. Böylece sosyal medyanın, eğitim politikalarında kullanımı ve entegrasi daha sağlıklı bir ortamı oluşturmak adına kullanılabilir. Ayrıca, *Öğretimsel süreçlerin etkili olmayışı ve bireysel* kategorileri açısından öğrencilerin derslerde siber aylaklık yaptıkları ortaya çıkmıştır. Bu açıdan teknolojinin bu kadar geliştiği ve yeniliklerin her gün katlandığı bir ortamda akademisyenlerin daha çok öğrenci merkezli bir sisteme geçmeleri öğrencilerin derse yönelik tutumlarını arttıracaktır. Özellikle eğitim fakültelerinde Eğitim bilimine giriş derslerinde öğrencilere anlatılan öğrenme yaklaşımlarından yapılandırmacı yaklaşımın uygulanması gerektiği önem arz etmektedir. Ayrıca,

öğrencilere bilgiyi aktarmanın daha eğlenceli ve verimli yollarını bulmanın ve öğrencinin motivasyonunu arttırmanın önemi ortaya çıkmaktadır (Şenel ve diğ, 2019). Özellikle geleneksel yaklaşımların ve PowerPoint programı gibi araçlar ile oluşturulmuş ders sunumlarına bağlı kalınarak işlenen derslerin öğrenciler üzerinde etkisinin yitirildiği, dersi monotonluğa götürdüğü görülmektedir. Böylelikle öğrenciler açısından Bilişim Teknolojileri Öğretmenliğinin gereksiz bir meslek olduğunu ve BÖTE bölümünün işlevselliğinin olmadığı düşüncesi (Sevim, İslim ve Kaplan-Akıllı, 2016) ortadan kalkabilir. Ayrıca öğrencilerin meslek ve bölüm seçimlerinde iyi yönlendirilmeleri çalışmanın önemli konusu olarak ortaya çıkmaktadır. Öğrenciler BÖTE bölümünün içeriğini ve mesleğe yönelik yanılgılarla gelmekte ve bilgisayar mühendisliği gibi bir öğretim programının uygulanmasını beklemektedirler. Fakat BÖTE 'nin tanımını yanlış yaparak daha çok pedagojik derslerin var olduğunu atlamaktadırlar. Bu açıdan rehberlik öğretmenlerine ve ailelere iş meslek seçimi aşamasında iş düşmektedir. Son olarak, çalışmanın önemi bağlamında BÖTE bölümünde öğrenim gören öğrencilerin siber aylaklık kavramı konusunda diğer öğretmenlik branşlarında öğrenim gören öğrencilere göre daha bilinçli olmaları gerekmektedir. Ayrıca meslek yaşantılarına geçtiklerinde bu konuda farklı branşlardaki öğretmenlere yol gösterici ve öncü olmaları önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

- Akbulut, Y., Dursun, Ö. Ö., Dönmez, O., & Şahin, Y. L. (2016). In search of a measure to investigate cyberloafing in educational Settings. *Computers in Human Behavior*, 55, 616-625.
- Akbulut, Y., Dönmez, O. & Dursun, O.O. (2017). Cyberloafing and social desirability bias among students and employees. *Computers in Human Behavior*, 72,87–95
- Arabacı, B. (2017). Investigation faculty of Education students' cyberloafing behaviors in terms of various variables. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 16(1), 72–82.
- Askew, K. L. (2012). The relationship between cyberloafing and task performance and an examination of the theory of planned behavior as a model of cyberloafing. Yüksek Lisans Tezi. University of South Florida, USA.
- Bağrıaçık-Yılmaz, A. (2017). Lisansüstü öğrencilerinin siber aylaklık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: karma bir çalışma. *Journal of Kırşehir Education Faculty*, 18(2).
- Coşkun, T., & Gökçearslan, Şahin. (2019). Examination of cyberloafing studies in education: A content analysis. *World Journal on Educational Technology: Current Issues*, 11(1), 94-103. <https://doi.org/10.18844/wjet.v11i1.4017>
- Demir, Ö. & Seferoğlu, S. S. (2016). Bilgi okuryazarlığı, internet bağımlılığı, sanal aylaklık ve çeşitli diğer değişkenlerin sanal zorbalık ile ilişkisinin incelenmesi. *Online Journal of Technology Addiction & Cyberbullying*, 3(1), 1-26
- Dursun, O. O., Dönmez, O., & Akbulut, Y. (2018). Predictors of cyberloafing among preservice information technology teachers. *Contemporary Educational Technology*, 9(1), 22-41.
- Ergün, E. & Altun, A. (2012). Öğrenci gözüyle siber aylaklık ve nedenleri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2(1), 36-53.
- Gezgin, D.M. (2015). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin bölümlerini seçme nedenlerinin incelenmesi: Trakya üniversitesi örneği. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 297-311.
- Gezgin, D. M., Arslantaş-Kamalı, T., & Şumuer, E. (2018). Mesleki ve teknik lise öğrencilerinin siber aylaklık düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 19(2), 408-424.
- Gökçearslan, Ş., Mumcu, F. K., Haşlaman, T., & Çevik, Y. D. (2016). Modelling smartphone addiction: The role of smartphone usage, self-regulation, general self-efficacy and cyberloafing in university students. *Computers in Human Behavior*, 63, 639-649.
- Green, J. C., Krayder, H., & Mayer, E. (2005). *Combining qualitative and quantitative methods in social inquiry*. In B. Somekh & C. Lewin (Eds.). *Research methods in the social sciences* (pp. 275-282). London: Sage

- Ergün, E., & Altun, A. (2012). Öğrenci gözüyle siber aylaklık ve nedenleri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2(1), 36-53.
- İşgüzar, S. & Ayden, C.(2017). *Siber aylaklık üzerine değerlendirmeler: Toplu Bir Bakış*. Conference: 4th International Regional Development Conference (IRDC'2017), 21-23 September 2017, Tunceli/TURKEY.
- Karaoğlan Yılmaz, F. G., Yılmaz, R., Öztürk, H. T., Sezer, B. & Karademir, T. (2015). Cyberloafing as a barrier to the successful integration of information and communication technologies into teaching and learning environments. *Computers in Human Behavior*,45, 290–298.
- Keser, H., Kavuk, M. & Numanoglu, G. (2016). The relationship between cyber-loafing and internet addiction. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 11(1), 37-42.
- Lim, V. G. K. (2002). The IT way of loafing on the job: cyberloafing, neutralizing and organizational justice. *Journal of Organizational Behavior*, 23,675–694.
- McCoy, B. (2013). Digital distractions in the classroom: Student classroom use of digital devices for non-class related purposes. *Journal of Media Education*, 4(4), 5-14.
- Polat, M. (2018). Derslerde akıllı telefon siber aylaklığı ölçeği (DATSAÖ): Üniversite öğrencileri için bir ölçek uyarlama çalışması. *Social Sciences Studies Journal (SSSJJournal)*, 4(21), 3114-3127.
- Przybylski, A.K., Murayama, K., DeHaan, C.R., & Gladwell, V., (2013). “Motivational, emotional, and behavioral correlates of fear of missing out”, *Computers in Human Behavior* 29, 1841–1848, <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2013.02.014>.
- SecurEnvoy. (2012). 66% of the population suffer from nomophobia the fear of being without their phone. Erişim adresi: <https://www.securenvoy.com/blog/2012/02/16/66-of-the-population-suffer-from-nomophobia-the-fear-of-being-without-their-phone/>
- Sevim, N., İslim, Ö. F. & Kaplan-Akıllı, G. (2016). Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının bölümlerine yönelik algısı: ODTÜ BÖTE Örneği. *Journal of Kırşehir Education Faculty*, 17(1).
- Şumuer E., Gezgin D.M. & Yıldırım S. (2018). Üniversite öğrencilerinin ders sırasında öğretim amacı dışında mobil telefon kullanımına etki eden faktörlerin incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(4), 7-19.
- Varol, F. & Yıldırım, E. (2018). An Examination of cyberloafing behaviors in classrooms from students' perspectives. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 9(1).
- Varol, F. & Yıldırım, E. (2019). Cyberloafing in higher education: Reasons and suggestions from students' perspectives. *technology, knowledge and learning*, 24(1), 129-142.
- Verma, G. K. & Mallick, K. (2005). *Researching education: Perspectives and techniques*. London: Falmer Press.
- Weatherbee, T.G. (2010). Counter productive use of technology at work: Information and Communications technologies and cyberdeviancy. *Human Resource Management Review*, 20,35-44.
- Wu, J., Mei, W., & Ugrin, J. C. (2018). Student cyberloafing in and out of the classroom in China and the relationship with student performance. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 21(3), 199-204.
- Yaşar, S., & Yurdugül, H. (2013). The investigation of relation between cyberloafing activities and cyberloafing behaviors in higher education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 83, 600-604.
- Yuwanto, L. (2018). Academic flow and cyberloafing. *Psychology*, 8(4), 173-177.

EXTENDED ABSTRACT

Cyberloafing is defined as the use of the internet for non-business purposes during the working hours, especially for personal purposes (Lim, 2002). This term, which was first put forward in the business sector as a situation that would cause loss of work power, has become a situation which we have frequently encountered in formal education activities in time. Thus, the use of internet

and social media for cyberloafing and the development of technological infrastructural facilities as well as the use of the internet for other reasons other than educational purposes are given a new definition (Kalaycı, 2010). A technological device and internet must be available for the display of Cyberloafing behaviours. The development of technology and internet infrastructure in educational institutions constitutes this basis. In recent years, while cyberloafing acts have been carried out through computer and internet compared to these days, recent studies have shown that smartphones are mediators of cyberloafing (Gezgin, Kamalı-Arslantaş and Şumuer, 2018; Polat, 2018). It is because during the course of playing online games with smartphone, navigating and sharing social networking sites, watching videos, etc. seem more practical and more familiar to students (McCoy, 2013). In the context of this study, students studying in CEIT department were selected as participants. CEIT, which is abbreviated as BÖTE in Turkish, provides training in the faculties of education of most universities in order to train instructional technology support to other fields taught in the primary and secondary education curricula. In the CEIT section, in line with the curriculum and occupational purposes of the department, courses are held in classrooms, in other words, in classrooms with access to computers. In addition, while in university-level courses there is no prohibition of the use of the internet, such as the use of Internet and smart phone use in the course, preventing cyber-illusuality of students to restrict access to the Internet or prohibit the use of mobile applications is not expected to produce an effective solution (Senel et al., 2019). In this respect, cyberloafing is more important for students studying in the CEIT. In this respect, students in the ICCE department with intensive computer access are considered as a group that needs to be considered more in terms of cyberloafing. The aim of this study is to investigate the Cyberloafing and the reasons of the students studying in the Department of Computer Education and Instructional Technology. In the 2018-2019 academic year, the study group consists of 55 university students in the Department of Computer Education and Instructional Technology of the Faculty of Education of a public university in the Thrace region. The study was designed by using a mixed method where both quantitative and qualitative data were used simultaneously. Quantitative data were collected with a cyberloafing scale. Qualitative data were collected simultaneously with an open-ended question during the data collection process. Descriptive statistics were used to analyze the quantitative data. In the analysis of qualitative data, classifications were made based on the cyberloafing levels of the students. In this classification, in the first stage separately and in the second stage, content analysis was used as a whole. As a result of the findings obtained, all of the students accept that they perform cyberloafing in different periods and courses. As a result of the analysis of quantitative data, it was observed that the level of cyberloafing was close to the average level and especially in the courses, students showed the behaviors of content sharing, access to online content. As a result of the analysis of the qualitative data, the reasons for cyberloafing were collected under three themes: Spiritual, Individual and educational. In addition, there was no difference between the clustered data in terms of themes according to cyberloafing levels. According to the findings of the study and the literature, there are some suggestions in the study. In a study by Gökçearsan et al. (2016), it was found that cyberloafing were related to smartphone addiction. In the study, it was determined that there were cyber spousal among the factors affecting smartphone addiction. Contrary to this result, considering the lack of in-class activities in our lives, the existence of a cycle in the form of the model developed in the study should be considered. According to this result, it is thought that students who are smart phone addicts will become cyberloafing. In a study conducted by Şumuer, Gezgin and Yıldırım (2018), nomophobia was considered as one of the factors affecting in-class activities. Such as smart phone dependence, nomophobia, defined as lack of mobile phone (SecurEnvoy, 2012), is recommended to be studied as advanced studies in the future academic researches. In addition, the use of the social networking sites under the theme of wonder, carrying out studies that demonstrate the relationship of FoMO and cyberloafing may reveal which mobile applications can be revealed that push students to Cyberloafing. Thus, the use and integration of social media in educational policies can be used to create a healthier environment. Also, it was found out that students did cyberloafing in their lessons in terms of the lack of effective managerial processes and individual groups. In this respect, in such an

environment where technology is so developed and the innovations are being folded every day, the fact that academicians switch to a more student-centered system will increase the attitudes of the students towards the course. In particular, it is important that the Constructivist approach should be applied to the education faculties from the learning approaches that are explained to the students in the introduction of educational sciences. In addition, the importance of finding more fun and efficient ways of transferring knowledge and increasing student motivation is revealed (Şenel et al., 2019). It is seen that traditional lessons and lectures which are created with PowerPoint program have lost the effect of the lessons on the students and that the lesson is given to the monotony. Thus, the idea that Information Technology Education is an unnecessary profession for the students and that the functionality of the CEIT department is not available (Sevim, İslim and Kaplan-Akıllı, 2016). In addition, it is important that students are well guided in their choosing professions and departments. The students come with the content of the CEIT section and the misconceptions about the profession and they expect a department such as Computer Engineering. However, the definition of CEIT is wrongly made and the existence of pedagogical courses is disregarded. In this respect, teachers and families have a role in guidance and counselling for job selection.